

**หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการช่วยเหลือประชาชนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย
ค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖
ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๕๕๑๑ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖**

ประเด็น	แนวทางปฏิบัติ
๑. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ (ข้อ ๒)	มีผลบังคับใช้ วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป
๒. การช่วยเหลือประชาชนและการเบิกจ่ายงบประมาณ	ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้ ๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจช่วยเหลือประชาชนเป็นสิ่งของหรือจ่ายเป็นเงินหรือการจัดบริการสาธารณะ ๒. การเบิกจ่ายเงิน ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๓. กรณีการใช้จ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้พิจารณาถึงผลกระทบต่อสถานะทางการเงินในการบริหารหรือการจัดการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น
๓. การช่วยเหลือประชาชนในเบื้องต้นโดยฉับพลันทันทีกรณีเกิดสาธารณภัย (ข้อ ๗ วรรคหนึ่ง)	การช่วยเหลือประชาชนในเบื้องต้นโดยฉับพลันทันทีที่ดำเนินการได้ ดังนี้ ๓.๑ ให้ช่วยเหลือประชาชนตั้งแต่เกิดสาธารณภัยจนกว่าเหตุสาธารณภัยสิ้นสุดลง ๓.๒ กรณีการช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยเป็นรายบุคคลหรือรายครัวเรือน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้จ่ายงบประมาณเพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบสาธารณภัยเบื้องต้น โดยฉับพลันทันทีในด้านการดำรงชีพ เช่น ค่าจัดเลี้ยงอาหาร วันละไม่เกิน ๓ มื้อ มื้อละไม่เกิน ๕๐ บาท ต่อคน ค่าถุงยังชีพ ชุดละไม่เกิน ๗๐๐ บาท ต่อครอบครัว ค่าตัดแปลงสถานที่สำหรับเป็นที่พักชั่วคราว เตาที่จ่ายจริงครอบครัวละไม่เกิน ๒,๕๐๐ บาท หรือค่าผ้าใบหรือผ้าพลาสติก หรือวัสดุอื่น ๆ สำหรับกันแดดกันฝน เตาที่จ่ายจริง ครอบครัวละไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท เป็นต้น ด้านการแพทย์และการสาธารณสุข เช่น จัดหาวัสดุ เคมีภัณฑ์ อาหาร และเวชภัณฑ์ สำหรับแจกจ่ายประชาชนเพื่อให้ประชาชนได้รับโภชนาและอาหารที่ปลอดภัย เป็นต้น ๓.๓ กรณีการช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าการเข้าระงับสาธารณภัยเพื่อคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สิน หรือป้องกันภัยอันตรายที่จะเกิดแก่ประชาชนโดยฉับพลันทันทีในภาพรวมระดับพื้นที่เกิดสาธารณภัย เช่น ด้านการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ได้แก่ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น รวมทั้งค่ากระแสไฟฟ้า สำหรับยานพาหนะ เครื่องจักรกล เครื่องสูบน้ำ ตลอดจนเครื่องมืออุปกรณ์ด้านการกู้ชีพกู้ภัยของทางราชการและเอกชนที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานช่วยเหลือโดยสมัครใจ รวมถึงค่าใช้จ่ายในการเช่าหรือจ้างเหมาเครื่องสูบน้ำ ยานพาหนะ เครื่องจักรกล เครื่องปั่นไฟ เพื่อนำไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้เท่าที่จำเป็น เร่งด่วน เป็นต้น
๔. การช่วยเหลือประชาชนนอกเหนือจากหลักเกณฑ์การช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย	กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีความจำเป็นต้องช่วยเหลือประชาชนนอกเหนือจากหลักเกณฑ์การช่วยเหลือตามระเบียบนี้ ซึ่งมีใช้การช่วยเหลือประชาชนในด้านสาธารณภัย หรือการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือการป้องกัน

ประเด็น	แนวทางปฏิบัติ
ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ (ข้อ ๗ วรรคสาม)	และควบคุมโรคติดต่อ หรือการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย หรือการช่วยเหลือประชาชนด้านอื่น ๆ ให้ขอความเห็นชอบจากปลัดกระทรวงมหาดไทยก่อนให้การช่วยเหลือ
๕. การให้ความช่วยเหลือประชาชนเพื่อเยียวยาหรือฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย (ข้อ ๘)	กรณีมีความจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือประชาชนเพื่อเยียวยาหรือฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาให้ความช่วยเหลือ ทั้งนี้ ไม่เกินหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน กรณีที่จังหวัดได้มีประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในพื้นที่ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้ ๑. เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบเดือดร้อนในเรื่องใดและทั่วถึงเพียงใดแล้ว หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะดำเนินการให้ความช่วยเหลือเองในเรื่องใดต่อไป ก็สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยสำรวจความเสียหายเสนอคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาให้ความช่วยเหลือแล้วรายงานให้อำเภอ จังหวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อป้องกันความซ้ำซ้อน ๒. กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาแล้วประสงค์จะขอให้อำเภอหรือจังหวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาใช้เงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจความเสียหายแล้วรายงานอำเภอ จังหวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไป
๖. ขั้นตอนการช่วยเหลือประชาชนด้านการเยียวยาฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย ด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย (ข้อ ๘, ข้อ ๑๓ และ ๑๔)	กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องช่วยเหลือประชาชนในด้านการเยียวยาฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย ด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย ให้ดำเนินการ ดังนี้ ๑. การยื่นลงทะเบียนขอรับความช่วยเหลือ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศให้ประชาชนที่ประสงค์จะขอรับความช่วยเหลือยื่นลงทะเบียนเพื่อขอรับความช่วยเหลือต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือสถานที่กลาง ภายในระยะเวลาที่กำหนด ๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นของผู้ที่ยื่นลงทะเบียนขอรับความช่วยเหลือ ๓. นำรายชื่อประชาชนผู้ยื่นลงทะเบียนเพื่อขอรับความช่วยเหลือต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านการตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นเสนอต่อคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณา ๔. ให้คณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาช่วยเหลือประชาชนตามหลักเกณฑ์การช่วยเหลือแต่ละด้านตามระเบียบนี้ ทั้งนี้ ให้ตรวจสอบข้อมูลผู้ยื่นลงทะเบียนเพื่อขอรับความช่วยเหลือเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ๕. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปิดประกาศรายชื่อประชาชนผู้ได้รับการพิจารณาให้ความช่วยเหลือ ประกาศ ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานที่กลาง ที่ทำการหมู่บ้าน ชุมชน หรือเผยแพร่ในเว็บไซต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นใดที่เห็นสมควร

๗-๖-๖

ประเด็น	แนวทางปฏิบัติ
	ให้ประชาชนทราบ เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ทั้งนี้ กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วน ต้องช่วยเหลือประชาชนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้ โดยไม่ต้องรอให้ครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ปิดประกาศ ณ สำนักงานฯ สถานที่กลาง หรือเผยแพร่ในเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
๗. การซ่อมแซมสิ่งสาธารณประโยชน์ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลังเกิดสาธารณภัย	ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้ ๑. กรณีการซ่อมแซมสิ่งสาธารณประโยชน์ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับความเสียหายหลังเกิดสาธารณภัยให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายจัดตั้งไม่ต้องเสนอให้คณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณา ๒. กรณีที่จังหวัดได้มีประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในพื้นที่เกิดภัย หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาแล้วไม่มีงบประมาณในการซ่อมแซม และเป็นไปตามหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ประสงค์จะขอให้อำเภอหรือจังหวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาใช้เงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจความเสียหาย และต้องมีหนังสือยืนยันข้อมูลสถานะงบประมาณรายจ่ายประจำปีด้วย
๘. การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ (ข้อ ๑๕ - ๑๗)	ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้ ๑. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดโรคหรือมีเหตุสงสัยได้เกิดโรคติดต่อประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการป้องกัน การควบคุม การแพร่ และการระงับการระบาดของโรค ๒. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมดำเนินการหรือสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว ตามข้อ ๑ ๓. กรณีมีหน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจดังกล่าว แต่ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างครอบคลุมหรือไม่สามารถระงับการระบาดของโรคติดต่อได้ จะส่งผลทำให้เกิดการแพร่ระบาด ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและชีวิตของประชาชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการป้องกัน และควบคุมโรคได้ ๔. การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคำนึงถึงความจำเป็น เหมาะสม และประหยัด
๙. การให้ความช่วยเหลือประชาชนด้านอื่น ๆ (ข้อ ๑๘)	ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้ ๑. ต้องเป็นการช่วยเหลือประชาชนที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องช่วยเหลือประชาชนในด้านอื่น ๆ เพื่อการฟื้นฟู เยียวยา สงเคราะห์ และบรรเทาผลกระทบของประชาชน นอกเหนือจากด้านสาธารณสุข หรือด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ หรือด้านการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย เช่น - กรณีฟ้าผ่าทำให้ประชาชนเสียชีวิต หรือทรัพย์สินเสียหาย - กรณีเสียชีวิตจากการจมน้ำ เนื่องจากช่วยเหลือการปฏิบัติงานหรือช่วยเหลือผู้อื่น - กรณีมีเหตุการณ์ใช้อาวุธทำร้ายประชาชนจนได้รับบาดเจ็บ หรือเสียชีวิต

ประเด็น	แนวทางปฏิบัติ
	โดยผู้ประสบภัยไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง - กรณีตั้งศูนย์ช่วยเหลือ ค้นหาประชาชนที่สูญหาย - กรณีเกิดอัคคีภัยที่ไม่เข้าข่ายภัยพิบัติ เป็นต้น ๒. ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาให้ความช่วยเหลือประชาชนได้ตามความจำเป็นเหมาะสม ทั้งนี้ ไม่เกินอัตราตามหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานรัฐกำหนด เช่น นำอัตราตามหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉินของกระทรวงการคลัง เพื่อช่วยเหลือด้านดำรงชีพ เช่น - ค่าอาหารจัดเลี้ยง วันละไม่เกิน ๓ มื้อ มื้อละไม่เกิน ๕๐ บาท ต่อคน - ค่าช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ กรณีบาดเจ็บสาหัสที่ต้องรักษาในสถานพยาบาลติดต่อกันตั้งแต่ ๓ วันขึ้นไป ให้จ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้น เป็นเงินจำนวน ๔,๐๐๐ บาท เป็นต้น - กรณีบาดเจ็บจนถึงขั้นพิการไม่สามารถประกอบอาชีพตามปกติได้ ให้ช่วยเหลือเบื้องต้นเป็นจำนวนเงิน ๑๓,๓๐๐ บาท - ค่าจัดการศพผู้เสียชีวิต รายละไม่เกิน ๒๙,๗๐๐ บาท และในกรณีผู้ประสบภัยที่เสียชีวิตเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือเป็นผู้หารายได้เลี้ยงดูครอบครัว ให้พิจารณาช่วยเหลือเงินสงเคราะห์ครอบครัวอีกไม่เกิน ๒๙,๗๐๐ บาท - ค่าวัสดุซ่อมแซมที่อยู่อาศัยประจำ ซึ่งผู้ประสบภัยพิบัติเป็นเจ้าของ ที่ได้รับความเสียหาย เท่าที่จ่ายจริงหลังละไม่เกิน ๔๙,๕๐๐ บาท เป็นต้น
๑๐. การตั้งงบประมาณ (ข้อ ๒๐ – ๒๑)	ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้ ๑. การช่วยเหลือด้านการเยียวยาฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย หรือการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย ให้ตั้งไว้ในงบดำเนินงาน ค่าใช้สอย ประเภทรายจ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายงบรายจ่ายอื่น ๆ แยกแผนงานตามจำแนกประเภทงบประมาณ ส่วนโครงการจะต้องบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นหรือไม่ ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒. การช่วยเหลือประชาชนกรณีฉุกเฉินที่มีเหตุสาธารณภัยเกิดขึ้น หรือกรณีการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ หรือการให้ความช่วยเหลือประชาชนด้านอื่น ๆ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเบิกจ่ายจากงบกลาง ประเภทเงินสำรองจ่าย ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยไม่จำเป็นต้องจัดทำโครงการ
๑๑. การประสานงานและการให้ความช่วยเหลือประชาชนแบบบูรณาการ (ข้อ ๒๒ – ๒๓)	ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล) จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บูรณาการประสานความร่วมมือผ่านศูนย์ปฏิบัติการร่วมในการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือประชาชนตามระเบียบนี้ ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อน กรณีให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกรณีที่ได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการร่วม

๗-๙-๖

ประเด็น	แนวทางปฏิบัติ
	ในการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้แล้ว ให้ศูนย์ฯ ดังกล่าวมีผลบังคับตามระเบียบนี้ต่อไป
๑๒. การรายงานผล (ข้อ ๒๔)	เมื่อสิ้นสุดการดำเนินการตามโครงการช่วยเหลือประชาชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้ ๑. ประชาสัมพันธ์การสิ้นสุดโครงการและผลการดำเนินการให้ประชาชนทราบ โดยทั่วกัน เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน โดยให้ปิดประกาศ ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานที่กลาง ที่ทำการหมู่บ้าน ชุมชน หรือเผยแพร่ในเว็บไซต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นใดที่เห็นสมควร ๒. กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การช่วยเหลือประชาชนด้านสาธารณสุข หรือด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย หรือการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ หรือการช่วยเหลือประชาชนด้านอื่น ๆ ให้ดำเนินการปิดประกาศรายงานผลตามข้อ ๑ เมื่อสิ้นสุดการดำเนินการในแต่ละครั้ง

๗-๕-๕